

Voortgangsrapportage

Programma Sociaal Domein

Augustus 2021

Inleiding.....	1
1. Rapportage programma op hoofdlijnen	2
1.1 Inleiding	2
1.2 Doel van het programma Sociaal Domein.....	2
1.3 Inhoudelijk resultaat.....	2
1.4 Financieel resultaat	3
1.5 Proces, sturing en planning	4
1.6 Opgaven voor de komende periode.....	5
2. Samenvatting van de voortgang van de Stromen en de businesscases	6
Stroom 1 Versterken van het gewone leven.....	6
Stroom 2 Aansluiting passend onderwijs en jeugdhulp	6
Stroom 3 Participatie.....	6
Stroom 4 Thuis in de wijk	6
Stroom 5 Toegang	7
Stroom 6 Vernieuwende ondersteuning.....	7
Overkoepelend	8

Inleiding

Voor u ligt de Voortgangsrapportage Programma Sociaal Domein over de eerste acht maanden van 2021.

In het eerste hoofdstuk schetsen we het overall beeld rond de voortgang en effecten van het programma.

In hoofdstuk 2 leest u samenvatting van de ontwikkelingen in de Stromen en businesscases.

1. Rapportage programma op hoofdlijnen

1.1 Inleiding

Het programma Sociaal Domein is gebaseerd op de kaders die de raad in november 2018 vaststelde om de kosten in het sociaal domein te beheersen. Dit in reactie op de stijgende kosten in het sociaal domein en de ontoereikende rijksbijdrage.

1.2 Doel van het programma Sociaal Domein

Assen werkt aan een inclusieve samenleving, waarin iedereen mee kan doen met zoveel mogelijk eigen regie. We geloven in zelfredzaamheid en vitaliteit en willen graag meer samenredzaamheid van inwoners. We bevorderen dat iedereen zoveel mogelijk mee kan doen en dat kinderen veilig opgroeien in sterke gezinnen. We staan garant voor ondersteuning van kwetsbare inwoners.

Het programma is gericht op kostenbesparing én transformatie. In het programma werken we aan preventie, het normaliseren en het bieden van ondersteuning in het voorliggend veld, ter voorkoming van de inzet van geïndiceerde zorg. We willen de juiste zorg op de juiste plek bieden en werken aan kostenbesparing door effectieve besteding van middelen. De taakstelling van het programma bedraagt 2 miljoen euro structureel met ingang van 2021.

Deze doelstelling voeren we uit via zes onderdelen, Stromen genoemd, en daarbinnen vijftien samenhangende businesscases. Deze businesscases hebben vooraf geformuleerde Kritieke Prestatie Indicatoren (KPI's) voor kwaliteit en kostenbesparing.

De sturing binnen het programma vindt plaats via de Taskforce, waarin de opdrachtgevers van de businesscases zorgen voor voortgang en onderlinge afstemming tussen de businesscases.

Het programma is in mei 2020 gestart. In 2020 is met de businesscases 1,3 miljoen euro bespaard. Nu rapporteren we over de eerste acht maanden van 2021.

1.3 Inhoudelijk resultaat

We hebben sinds de start van het programma flinke stappen gemaakt. En we kunnen mooie resultaten melden.

De beweging naar het versterken van het gewone leven en meer ondersteuning in het voorliggend veld wordt daadwerkelijk gemaakt. Door de gezamenlijk georganiseerde Toegang van het sociaal domein zijn in de afgelopen acht maanden 215 inwoners (meer) in voorliggend veld ondersteund. De inzet van de financieel regisseurs helpt om schulden laagdrempelig aan te pakken in plaats van via een GKB-traject. De afspraken met het onderwijs en de zorgaanbieders zorgen ervoor dat kinderen niet onnodig of onnodig lang in de dagbesteding verblijven.

De beweging van Beschermd Wonen (in een instelling) naar Beschermd Thuis komt op gang. Dit ondersteunt de gewenste transformatie van Beschermd Wonen. In het traject 'Weer Thuis' leiden afspraken met woningcorporaties en zorgaanbieders ertoe dat inwoners zoveel mogelijk thuis ondersteund worden.

De implementatie van de inkoop 2020 is gereed. Dit helpt om de zorgbudgetten effectiever in te zetten. Bij dagbesteding is het onderscheid doorgevoerd tussen ontwikkelingsgerichte dagbesteding en zinvolle dagbesteding. Daarnaast kijken we specifiek naar de te gebruiken dagdelen. De implementatie bij Beschermd Wonen heeft gezorgd voor een overgang van onderdelen van Beschermd Wonen naar Thuiswonen+.

Meer grip op de toekenningen en uitgaven in de geïndiceerde ondersteuning hebben we door het aanscherpen van het indicatieproces en invoering van het regisseursmodel. En ook dragen gerichte overdracht van kinderen aan de WLZ en regie op de indicaties van Gecertificeerde Instellingen hieraan bij. We werken data-gestuurd via de GRIP monitor. En het contractmanagementteam in Noord en Midden Drenthe-verband gaat werken volgens vastomlijnde plannen per categorie naar type zorgaanbod.

1.4 Financieel resultaat

De inhoudelijke ontwikkelingen leiden tot onderstaand staatje van verwachte baten en investeringen in 2021.

De conclusie is dat het Programma in 2021 op koers ligt om de geraamde netto besparing van 2 miljoen euro te halen.

Overzicht baten en lasten binnen programma Opwinding 2021				
	2021 initieel		2021 bijgesteld	
	Baten	Lasten	Baten	Lasten
Maatregel				
sociale kaart	€ -	€ 10.000	€ -	€ 10.000
vooriggend veld	€ -	€ 300.000	€ -	€ 300.000
toegang/aanmeldteam	€ 300.000	€ 333.500	€ 300.000	€ 333.500
toegang schulden/geldcoaches	€ -	€ -	€ -	€ -
aanscherpen indicatieproces	€ 300.000	€ 262.500	€ 300.000	€ 262.500
regisseursmodel	€ 200.000	€ 227.500	€ 200.000	€ 227.500
POH	€ 200.000	€ 31.000	€ 200.000	€ 31.000
herindicatie na 1e verwijzing HA	€ 200.000	€ -	€ -	€ -
WLZ	€ 609.000	€ -	€ 750.000	€ -
Beschermd wonen	€ 258.500	€ -	€ 270.000	€ -
herinrichting dagbesteding	€ 750.000	€ 71.250	€ 750.000	€ 71.250
avonturijn	€ -	€ 54.000	€ -	€ 54.000
monitoring strategie	€ -	€ 50.000	€ -	€ 50.000
contractmanagement	€ -	€ -	€ -	€ -
Gecertificeerde instellingen	€ 800.000	€ 18.500	€ 833.000	€ 18.500
	€ 3.617.500	€ 1.358.250	€ 3.603.000	€ 1.358.250
Organisatielasten Programma Opwinding!	€ -	€ 129.000	€ -	€ 139.000
Totale baten	€ 3.617.500		€ 3.603.000	
Totale lasten		€ 1.487.250		€ 1.497.250
Totaal generaal	€ 2.130.250		€ 2.105.750	

De rechter twee kolommen geven de huidige verwachting weer, afgezet tegen de verwachting in april 2021 (de twee linker kolommen). Bovenstaande besparingen zijn berekend op basis van de KPI's die gehanteerd worden in de businesscases.

Bovenstaand overzicht is als volgt te lezen: Groen = op schema, Oranje = wordt extra gemonitord, Rood = wijkt af in negatieve zin in financieel perspectief.

In april 2021 was bij een aantal businesscases nog onzeker of de baat gehaald zou worden (oranje of rood). Op dit moment zijn we zekerder over de resultaten.

Het regisseursmodel wordt in november geëvalueerd om te beoordelen hoe dit nog effectiever kan worden ingezet. Dan zal ook meer zekerheid over de opbrengst zijn. De businesscase Herindicatie na huisartsverwijzingen zal dit jaar geen opbrengst hebben; deze is nog niet gestart.

Relatie met prognose zorgkosten

Als we de relatie tussen de opbrengsten van het programma en de prognose voor de zorgkosten bij WMO en Jeugdhulp leggen, zien we de besparingen van het programma terug in de prognose WMO. Bij WMO is een besparing te zien in zowel de afname van het aantal dagdelen bij dagbesteding als bij de instroom in dagbesteding.

Bij Jeugdhulp is de winst van regie op de verwijzing door de Gecertificeerde Instellingen (GI's) is niet direct zichtbaar in lagere kosten. Dit komt door autonome groei van de instroom bij de GI's.

De besparing die de overgang van kinderen naar de WLZ oplevert, is minder goed waar te nemen op de post kinderdagcentrum. Dit komt doordat de doorstroming naar het speciaal onderwijs stagneert, als gevolg van huisvestingsproblematiek.

De besparingen door het Programma zorgen bij Jeugdhulp dus voor een geringere stijging van de kosten.

Het programma levert besparingen op, maar daarnaast zijn ook andere ontwikkelingen van invloed op de totale zorgkosten. Ontwikkelingen zoals een aanzuigende werking van het abonnementstarief, meer jeugdhulp door hogere instroom GGZ, achterstanden bij de indicatiestelling en de effecten van Corona. Dit brengt met zich mee dat bovenstaande besparingen niet leiden tot een nettowinst van twee miljoen, maar eerder tot een minder hoge stijging van de kosten.

1.5 Proces, sturing en planning

Sturing van het programma gebeurt in nauwe relatie met de lijnorganisatie.

De achterstanden in de indicatiestelling van WMO ambulante zorg en Beschermd Wonen hebben in een aantal businesscases vertraging opgeleverd. Het tijdig bedienen van de inwoners en daarmee het wegwerken van de achterstanden heeft hoge prioriteit. De businesscases Regisseursmodel en Herindicatie na Huisartsverwijzing hebben hiermee vertraging opgelopen. De businesscase Aanscherpen Indicatieproces heeft op aangepaste wijze plaatsgevonden, waardoor de resultaten minder zijn gemonitord dan in de oorspronkelijke opzet.

Daarnaast heeft de Corona-pandemie gevolgen voor het Programma. De financieel regisseurs zien dat de meldingen van schuldenproblematiek achterblijven bij de verwachting. Het creëren van aanvullende algemene/collectieve voorzieningen loopt hierdoor ook achter op schema, omdat deze activiteiten gedurende lange tijd niet mogelijk waren.

Het programma heeft effect voor onze inwoners. We monitoren dit via het instrument Continu Meten. Hiermee doen we aan een continu meten van de ervaring van inwoners met onze dienstverlening. De ervaring van inwoners wordt ook door Vaart Welzijn en onze zorgpartners gemeten. Ook de directe contacten met onze inwoners en de Participatieraad en RCPA bieden waardevolle informatie waarmee we aan de slag zijn.

Op dit moment bereiden we strategische KPI's voor op Programma-niveau. We leggen hierbij ook de relatie met benchmarkgegevens. In de volgende rapportage (eind 2021) worden deze opgenomen.

In het programma werken we met een risico-rapportage (Risman-methode). De beheersmaatregelen monitoren we periodiek in de Taskforce. Een aanzienlijk risico is de beschikbaarheid van medewerkers zowel in onze eigen organisatie (indicatiestellers) als bij de gecontracteerde zorg- en welzijnsaanbieders. De arbeidsmarktregio Groningen, waar Assen deel van uitmaakt, heeft dit als speerpunt van beleid. Ook binnen onze eigen organisatie hebben we hiervoor maatregelen genomen.

1.6 Opgaven voor de komende periode

In de tweede helft van 2021 zijn drie ontwikkelingen prominent: allereerst het verder versterken en digitaal ontsluiten (via de sociale kaart) van de voorzieningen in de wijken die bijdragen aan het meedoen in Assen en die lichte ondersteuning bieden. Daarnaast de overgang van businesscases naar de lijnorganisatie en als derde het voorbereiden op de volgende fase van het programma.

We bereiden voor de volgende businesscases de landing en borging in de lijnorganisatie voor, zo nodig met opdracht tot doorontwikkeling:

- POH-jeugd
- Financieel regisseurs
- Aanscherpen indicatieproces
- Toegang
- Regie op verwijzingen door Gecertificeerde Instellingen
- Dagbesteding: indiceren op zinvolle versus ontwikkelingsgerichte dagbesteding en op het aantal dagdelen.
- BW: de implementatie van Thuiswonen+
- Overdracht van contractmanagement naar de NMD-organisatie
- Monitoring en I-strategie (deels)

Tegelijkertijd dienen zich nieuwe opgaven aan. Deze komen voort uit de Hervormingsagenda Jeugd die landelijk in ontwikkeling is om een toekomstbestendig Jeugdzorgstelsel te creëren met passende bekostiging. Ook verwachten we veranderingen in de WMO. Zodra het nieuwe kabinet geïnstalleerd is, zal dit duidelijk worden. In onze eigen omgeving met inwoners, (vrijwilligers)organisaties en onze strategische partners, gaan we in gesprek over de volgende stappen naar een toekomstbestendig sociaal domein. Dit doen we onder andere in de Inspiratie en Doorpakweek in november 2021.

Dit leidt begin 2022 tot een voorstel tot herijking van het Programma, met bijstelling van businesscases en introductie van mogelijk nieuwe. Het zal als voorstel aan het nieuw te vormen college bij de coalitievorming worden meegegeven.

En het brengt ons in de volgende fase van transformatie, kostenbeheersing en effectieve inzet van schaarse arbeid, bijdragend aan een toekomstbestendig sociaal domein.

2. Samenvatting van de voortgang van de Stroom en de businesscases

Stroom 1 Versterken van het gewone leven

- De beweging om voorzieningen die vrij toegankelijk zijn voor inwoners beter te benutten en te versterken, is in gang gezet. Meer inwoners met een hulpvraag worden toegeleid naar passende ondersteuning in het voorliggend veld.
- *Sociale kaart* – is operationeel. Uit recent onderzoek onder gebruikers is gebleken dat de kaart nog niet voldoende gebruiksvriendelijk is. De komende periode wordt gewerkt aan verbetering hiervan.
- *Versterken van voorliggende voorzieningen* – aanvullend op het reeds bestaande aanbod van vrij toegankelijke, ondersteunende voorzieningen in de wijken, is een aantal nieuwe voorzieningen gerealiseerd, die ertoe bijdragen dat instroom in geïndiceerde ondersteuning minder noodzakelijk is. Dit zijn o.a. het Respijthuis en een Ontmoetingsplek voor jongeren met Autisme Spectrum Stoornis (ASS). Daarnaast zijn in samenwerking met andere organisaties ook voorzieningen en initiatieven ondersteund. Het realiseren van voorzieningen heeft in de Corona-periode wat vertraging opgelopen.
- *Praktijkondersteuners Huisartsen (POH) Jeugd* – de pilot werpt zijn vruchten af (geëvalueerd door Proscop). De POH wordt tot een staande voorziening gemaakt en gaat daarmee onderdeel uitmaken van het reguliere aanbod. De regie op afschalen en verwijzen naar het voorliggend veld wordt in samenwerking met de huisartsen versterkt.

Stroom 2 Aansluiting passend onderwijs en jeugdhulp

- Het doel is om elk kind de kans te geven om zich optimaal te ontwikkelen. Door samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp is de ondersteuning zo vroeg en laagdrempelig mogelijk geboden en wordt zware ondersteuning waar mogelijk voorkomen.
- *Pilot Aventurijn* – de pilot om de begeleiding van de kinderen op deze school als collectieve voorziening te organiseren, is in voorbereiding. Dit is een langdurig proces. De huisvesting, die nodig is om de pilot vorm te geven, is hierbij een belemmerende factor.

Stroom 3 Participatie

- Om te zorgen dat alle inwoners mee kunnen doen in werk en maatschappelijk leven is een aantal stappen gezet. Voor kinderen die opgroeien in een situatie van financiële krapte is er één loket gekomen voor ondersteuning via het Kindpakket Assen. Voor inwoners met betalingsproblemen wordt een werkwijze geïmplementeerd om vroegtijdig de betalingsachterstanden in beeld te brengen.
- *Toegang schuldhulpverlening (financieel regisseurs)* – loopt en levert (buiten dit programma) financieel voordeel op. De rol van Vaart Welzijn in de vroegsignalering is nader ingevuld. De werkwijze van financieel regisseurs wordt structureel ingebed in de organisatie.

Stroom 4 Thuis in de wijk

- Het uitgangspunt is om Assense wijken en buurten voldoende toe te rusten zodat ook inwoners (18+) met een psychische kwetsbaarheid thuis kunnen wonen met de benodigde ondersteuning. Een zachte landing in de wijk en draagvlak is hierbij van belang. Daarvoor loopt het project “Onbekend maakt Onbemind” in De Wouden.
- *Minder instroom, meer uitstroom Beschermd Wonen* – Thuiswonen+, het nieuwe product bij de inkoop 2020, is ingevoerd en cliënten zijn naar deze vorm overgegaan. Met corporaties en zorgaanbieders zijn afspraken gemaakt rond Weer Thuis (=de uitstroom uit Beschermd Wonen, naar begeleid wonen in de wijk). De datasturing rond Beschermd Wonen krijgt steeds

meer vorm. Het onderzoek naar de grote instroom van jongeren in BW wordt in oktober opgeleverd, evenals het onderzoek naar het verhogen van de uitstroompotentie. De besparing in deze businesscase is lager dan geraamd. Het grootste voordeel die met de inkoop is behaald, valt binnen de post dagbesteding.

Stroom 5 Toegang

- Door de vernieuwde inrichting (eenvoudig en doeltreffend) van de toegang is gestreefd om medewerkers binnen de toegang eenduidig en integraal te laten werken om adequate, effectieve en passende hulp en ondersteuning te regelen.
- *Stroomlijning Toegang* is gerealiseerd door één telefoonnummer voor de Toegang te hanteren en door nauw samen te werken tussen de Buurtteams en de gemeentelijke indicatieteams. De samenwerking loopt goed. Er worden meer inwoners dan voorheen doorverwezen naar het voorliggend veld in plaats van dat men een beschikking voor een maatwerkvoorziening krijgt. De komende fase richt deze businesscase zich op het vergroten van de samenwerking in het eenvoudig switchen tussen voorliggende voorzieningen en geïndiceerde ondersteuning en op gezamenlijke scholing.
- *Aanscherpen indicatieproces* – deze businesscase is in Q1 doorgegaan. In Q2 heeft deze businesscase bij WMO ambulant en Beschermd Wonen in aangepaste vorm plaatsgevonden. In de zomerperiode is hij gepauzeerd in verband met achterstanden.
- *Regisseursmodel* – is gestart per 1 april. De gesprekken met inwoners vinden vanaf 1 juli plaats. Deze businesscase draagt bij aan het aantonen van rechtmatigheid van de verstrekte ondersteuning (prestatieverklaring). De eerste evaluatie vindt plaats in november 2021, met als doel het model nog effectiever in te zetten. Dan kan ook de opbrengst in beeld worden gebracht.
- *Herindicatie na huisartsverwijzing* – is nog niet gestart. Overwogen wordt om de start van deze businesscase verder naar achteren te schuiven.
- *Overgang van jeugdzorgcliënten naar WLZ* – er zijn 7 casussen overgedragen naar WLZ. De kinderen hebben in de WLZ recht op voortdurende, intensieve zorg. De levert een forse kostenbesparing voor de gemeente op. De handreiking voor overdracht van een casus naar de WLZ is klaar en gedeeld met het team Indicietellers Jeugd. De werkwijze wordt daarmee geborgd in de lijn.
- *Regie op verwijzing door Gecertificeerde Instellingen* – deze businesscase leidt tot meer regie op verwijzingen, zicht op het zorggebruik en leemtes in het zorgaanbod en tot aanzienlijk lagere kosten. Dit kwam tot stand door samenwerking en een aangepaste werkwijze bij indicatietellers en zorgmakelaars bij de Gecertificeerde Instellingen.

Stroom 6 Vernieuwende ondersteuning

- *Herinrichting dagbesteding* – De implementatie van de inkoop (onderscheid tussen zinvolle en ontwikkelingsgerichte dagbesteding en specifiekere toekenning van dagdelen) is afgerond. Dit kan worden overgedragen naar de lijnorganisatie. De herinrichting heeft een flinke verschuiving en beperking van het aantal dagdelen tot gevolg gehad en navenante kostenbesparing. De afspraken met onderwijs en zorgpartijen bij de dagbesteding voor leerlingen zijn ingevoerd. Deze werkwijze wordt in Q3 geëvalueerd.
De instroom in dagbesteding WMO vanuit Werkplein Drentsche Aa (WPDA): hierover vindt afstemming en voorlichting vindt plaats in Q3.
De mogelijkheden van een BSO+ (buitenschoolse opvang) als alternatief voor dagbesteding en invoering van dagbesteding als algemene voorziening worden in de komende maanden nader verkend.
- *Contractmanagement sociaal domein* – om beter te sturen op de naleving van contracten is category-management en een monitoringssysteem ingevoerd. Businesscase wordt overgedragen aan de nieuwe NMD samenwerkingsorganisatie (per 1 oktober 2021). Hier vindt de verdere implementatie van de nieuwe werkwijze plaats.

Overkoepelend

- *Informatiestrategie en monitoring sociaal domein* – Om te zorgen dat informatie op maat wordt geleverd voor de besturing op de effect van het programma is de GRIP-monitor en informatie-agenda gerealiseerd. Wel is van belang dat GRIP nog beter wordt ingebed in de werkwijze van datagestuurde werken.

